

és tizennégy társával nyugatnak indult, a szent életű Enda szigete felé.¹ Ezen a szigeten három napot és három éjjelt töltöttek.

4.) Hajóépítés²

Szent Brendan, a szent atya [Enda] és a vele élő szerzetesek áldását véve felkerekedett, hogy eljusson távoli szülőföldjére, arra a földre, ahol szülei éltek. Mégsem tért be hozzájuk, hanem sátrát egy messze kinyúló hegyszirt csúcsán verte fel, ahonnan csupán egy hajóhossznyi vezet a nyílt óceánra, azon a helyen, amelyet Brendan Székhelyének neveznek.³ Szent Brendan és társai vasszerszámokat fogtak, majd, amint azon a vidéken szokásos, könnyű, fából készült és favázásos bárkát ácsoltak.⁴ A favázat bevonták tölgykéreggel cser-

¹Szent Enda (Plummer, VV.SS.Hib. Vol. II., 60–75. o.) Aran apátja (sziget, a Galway-öböltől nyugatra), Szent Brendan barátja, egyes forrásokban tanítója. Az Aran szigeteken létrehozott monostor kora Írországának egyik leghíresebb szerzetesi közössége.

²Hasonló epizód az *Immram Corra*-ban (Whitley Stokes: „The Voyage of the Húi Corra.” *Revue Celtique* 14/1893) és az *Immram Máeldúin*-ben (Germán, kelta..., 174. o.). Mindkettőnél szerepel egy „három-bőrű” csónak megépítése.

³„in loco qui dicitur sedes Brendani”, Brendan Székhelye valószínűleg a mai Brendan-hegyre, a Dingle félsziget (Kerry m.) északi részén található Brandon Mountain-ra utal. Giraldus Cambrensis *Topographia Hibernica* (ca. 1187/1188) című művében az ettől északra eső tengerszakaszra a „*Brendanicum in mare*” elnevezést használja. *Opera Giraldus Cambrensis*. Ed. by J. S. Brewer. *Rerum Britannicarum medii aevi scriptores*, 21. (Nenteln: Kraus Reprint, 1964–1966), Vol. 5., 31. o.

⁴Brendan és társai az Írországban a legkorábbi idők óta használt *curragh* (lat. *coracle*) típusú bőrcsónakot készítették el. Már az ókori szerzők is említik. Pl. Plinius Secundus *Causis maior: Naturalis historiae libri xxxvii*. (München: Artemis, 1984)

zett marhairával, a bőroket pedig kívülről zsírral kenték be. A kész bárkába még két bárka készítésére elegendő marhabőrt, a borító bőrök kikészítéséhez szükséges zsírt, negyven napra való élelmet és más létfenntartáshoz hasznos

holmit pakoltak be. A bárka közepére árbocot állítottak, majd a vitorlát és a kormányzáshoz szükséges egyéb felszerelést is elhelyezték.¹ Miután elkészültek, Szent Brendan az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében felszólította a testvéreket, hogy szálljanak be.

IV./16. Hybernia; illetve Julius Caesar: *De bello civili*. I./54: „...Caesar megparancsolta a katonáinak, építsenek olyan hajókat, amelyeket az előző évek britanniai tapasztalataiból ismert. A gerincet és a bordázatot könnyű fából, a hajótest többi részét vesszőfonadékból készítették, és bőrrel vonták be...” Julius Caesar: *Feljegyzések a polgárháborúról*. Ford. Ürögdi György. Bibliotheca Classica. (Budapest: Helikon, 1974), 273. o.

¹Ilyen csónakot mind a mai napig készítenek Írországbán. A készítés módjának leírását megtalálhatjuk Tim Severinnél, aki 1976/77-ben rekonstruálni próbálta Szent Brendan utazását. Ld. A „Brendan”-expedíció. *Világjárók* 141. (Budapest: Gondolat, 1981), 26–71. o.